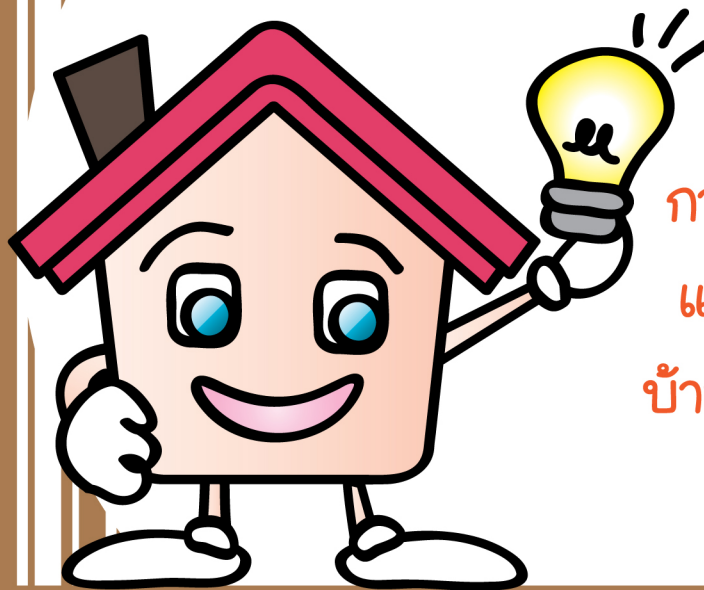

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University
Pillar of the Kingdom

เรื่อง การฟื้นฟูบ้านหลังน้ำท่วม

ตอนที่ 2

การตรวจสอบ

และซ่อมแซม

บ้านหลังน้ำท่วม

คู่มือฟื้นฟูหลังน้ำท่วม
ฉบับสามัญประจำบ้าน

มหากุทกภัยครั้งร้ายแรงที่เกิดขึ้นนี้ ไม่มีใครคาดคิด และคงไม่มีใครเตรียมพร้อมที่จะรับมือได้ทัน
ตัวบ้านเรือนที่ไม่ได้ออกแบบมาสำหรับที่น้ำท่วมถึง จึงมีความเสียหายอย่างมากหลังน้ำลด เจ้าของบ้านไม่สามารถ
เข้าอยู่ได้ทันทีหลังน้ำลด แต่ต้องทำความสะอาด และซ่อมแซมบ้านก่อน

ดังนั้น อย่าเพิ่งย้ายสิ่งของกลับเข้าบ้านทันทีหลังน้ำลด จะต้องตรวจสอบแก้ไขจนกว่าบ้านจะมีความพร้อม
ให้กลับเข้าไปอยู่อาศัยได้ หากมีการวางแผนในการตรวจสอบ และซ่อมแซมอย่างเป็นระบบจะสามารถลดปริมาณงาน
ที่ต้องทำ และย่นระยะเวลาที่ต้องเสียไป รวมทั้งสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ มีความปลอดภัยแก่ชีวิต และทรัพย์สิน ดังนั้น
ก่อนทำการใด ๆ จึงมีจุดที่ต้องตรวจสอบและซ่อมแซม เพื่อให้มองเห็นภาพรวมการซ่อมแซมดังต่อไปนี้

1. บริเวณรอบ ๆ ตัวบ้าน

พื้นถนนภายนอก หากโดนกดทับด้วยปริมาณน้ำที่มีระดับน้ำที่สูง ซึ่งจะมีน้ำหนักกดทับมาก มักก่อให้เกิด
การทรุดตัวของถนนภายในบ้าน มีรอยแตกร้าวให้เห็น แต่ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับว่าในขณะที่น้ำลดลง การลดลงของน้ำ
เป็นไปอย่างรวดเร็ว หรือค่อยๆ ลด การลดลงอย่างรวดเร็วด้วยการสูบน้ำออกมักจะทำความเสียหายแก่พื้นถนนรอบๆ
ตัวบ้านได้มากกว่า โดยจะเห็นได้ชัดเจนว่า มีการทรุดตัวที่พื้นต่างระดับจากตัวบ้าน เนื่องจากที่พื้นถนนมีโครงสร้าง
แยกออกมาจากตัวบ้าน ซึ่งวิธีการแก้ไขซ่อมแซมต้องรอให้น้ำแห้งสนิทจริงๆ แล้วสำรวจแนวแตกร้าวว่า
เป็นการแตกร้าวที่ผิวเท่านั้น หรือเป็นการแตกที่มีผลถึงโครงสร้างพื้นที่อาจจะเกิดขึ้นจากการทรุดตัวของชั้นดิน
ภายใต้พื้น หากเป็นการแตกเพียงที่ผิวถนน การซ่อมแซมคงทำได้ง่ายกว่า เพียงทำการสกัดผิวออกแล้วทำผิวปูนใหม่
แต่หากเป็นความเสียหายถึงโครงสร้างก็ต้องทุบแล้วสร้างใหม่

สำหรับสนามหญ้าหรือสวนที่ปลูกไว้ หากท่วมนาน ก็คงจะไม่สามารถรักษาชีวิตต้นไม้เหล่านั้นไว้ได้
แต่ในกรณีที่ยังรอดอยู่ สภาพต้นไม้ยังอยู่ในสภาพต้องฟื้นตัวอีกนาน ยังไม่พร้อมที่จะใส่ปุ๋ยใด ๆ ทั้งสิ้น
จะต้องปล่อยให้ไว้อย่างน้อย 1 เดือน เพื่อให้ต้นไม้เหล่านั้นค่อยๆ คืนสภาพกลับมาดังเดิมก่อนที่จะใส่ปุ๋ยรอบใหม่

ส่วนของกำแพงบ้าน อาจจะมีเสียหายที่เกิดจากแรงดันน้ำ จะต้องตรวจสอบว่า
มีการเอียงมากผิดปกติหรือไม่ เพราะอาจจะล้มพังลงมาทำความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินภายหลัง
ส่วนของประตูบ้าน กลอน กุญแจต่าง ๆ ที่เป็นโลหะ มักจะเกิดสนิมต้องขัดทาสีใหม่ หรือใส่น้ำมันหล่อลื่น

2. ผนังบ้าน

รอยคราบน้ำบนผนังจะติดอยู่คงทนต่อไปอีกนานหากไม่รีบทำความสะอาด ถ้าน้ำท่วมยังไม่นาน
การล้างขัดออกก็ทำได้โดยง่าย แต่ในกรณีที่รอยคราบบมีสารเคอโปน มีสีเข้มสกปรกมากก็จะต้องขัดสีออก
แล้วทาสีทับใหม่ทั้งผนัง

อย่างไรก็ตาม มีข้อควรคำนึง 2 อย่าง

- 1) **'การทาสี'** ต้องมั่นใจว่า**ผนังแห้งสนิทจริงๆ ก่อนที่จะทาสีใหม่** มิฉะนั้นจะทาสีไม่ติด และหลุดร่อนภายหลัง
ซึ่งในบางกรณี การทิ้งผนังให้แห้งอาจจะใช้เวลาอย่างน้อย 2 สัปดาห์ขึ้นไป
- 2) **'เชื้อรา'** จะต้องทาด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ หรือคลอรีน ก่อนที่จะทาสีทับ หรืออาจจะหาน้ำยาเคมีป้องกันเชื้อราผสมลงไป
สิ่งที่จะตามมาทันทีภายในหนึ่งเดือนหลังน้ำลดคือ ปลวก ซึ่งจะเข้ามาทำรังจากใต้ดิน ซึ่งจะต้องใช้น้ำยาฆ่าปลวก
และตรวจตราผนังตามจุดต่าง ๆ ด้วย

3. พื้นที่ภายในตัวบ้าน

หากนำท่วมเข้าไปถึงภายในบ้าน ความเสียหายจะมีมากต่อวัสดุตกแต่งผิวทั้งตัวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบ้านปิดทึบได้เฉยๆ ไม่มีอากาศถ่ายเทเป็นเวลานานร่วมเดือน สิ่งที่น่าจะพบมาก คือ เชื้อราขึ้นทั้งบ้าน

วิธีการที่ดีที่สุด คือ ต้องตรวจสอบว่ามีสัตว์ร้ายใด ๆ แอบซ่อนอยู่ หรือไม่ พยายามทำความสะอาดเท่าที่จะทำได้ก่อน ทั้งการใช้น้ำยาฆ่าเชื้อ น้ำยาฆ่าแมลง ตรวจสอบตราทุกซอกมุมที่อาจมีงู ตะขาบ หรือหนู เข้ามาอาศัยอยู่ ต้องเปิดประตูหน้าต่างทิ้งไว้ เพื่อระบายอากาศตลอด 2-3 อาทิตย์ หลังจากทำความสะอาดเบื้องต้น ควรติดตั้งพัดลมดูดอากาศ หรือเดินเครื่องพัดลมดูดอากาศในห้องน้ำอย่างเต็มที่ รวมทั้งเปิดมารับแดดเพื่อไล่ความชื้นสะสม

หลังจากทำความสะอาดเบื้องต้น จึงกลับมาซ่อมแซมภายในตัวบ้าน **ตัวพื้นบ้านที่เป็นพรมหรือวัสดุเส้นใย** คงไม่สามารถรักษาไว้ได้ หรือหากได้ ก็คงต้องทำความสะอาดค่อนข้างมาก หากเป็น**พื้นไม้ปาร์เก้** ขึ้นไม้มักจะหลุดลอยตามน้ำ โดยขึ้นไม้จะบวม และติดเข้าไปตึงตึงไม่ได้จนกว่าจะตากให้แห้งแล้วทากน้ำยาเคลือบไม้ใหม่ หากเป็น**พื้นไม้ลามิเนต**ที่จะต้องล่อนออกมาตากแห้ง แล้วทากาวติดเข้าไปใหม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับว่ามีกรบิโดงออกมาเพียงใด

4. เครื่องเรือนหรือเฟอร์นิเจอร์

เครื่องเรือนมีข้อควรระวังเรื่อง เชื้อรา หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีตัวทำลายทุกชนิดในการทำความสะอาด เครื่องเรือนที่เป็นไม้ หรือเบาะหนัง ส่วนตัว หรือโต๊ะ ชั้นวางของที่เป็นไม้อัด ถ้าถูกน้ำท่วมนาน อาจจะถูกกลับมาได้ยาก เพราะแผ่นปิดผิวจะลอกออกมา หรือไม้อัดจะบวมจนใช้ต่อไปไม่ได้ ก็จะต้องเปลี่ยนเป็นชิ้น ๆ ไป อย่างไรก็ตาม การทำความสะอาดในการนำเศษวัสดุที่จะทิ้ง นำมาใช้ทำประโยชน์อย่างอื่นได้อีก

5. ระบบไฟฟ้า

ระบบไฟฟ้าถือเป็นส่วนที่ได้รับความเสียหายที่ต้องระวังอย่างยิ่ง เพราะมีอันตรายถึงชีวิต ต้องมั่นใจว่าบ้านแห่งสนิท ไม่มีน้ำขังในปลั๊กไฟ หากไม่ได้สับสะพานไฟก่อนอพยพออกไปยังต้องระวัง **เมื่อเข้าไปในตัวบ้าน** หลังน้ำแห้งแล้ว **ต้องสับสะพานไฟทั้งหมดลงก่อน จนมั่นใจว่าปลอดภัย แล้วจึงทำการตรวจสอบจุดต่างๆ** ต่อไป (แนะนำให้ตามช่างไฟมาตรวจสอบให้) ซึ่งหากตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว และมั่นใจว่าทุกจุดแห้งดีแล้ว จึงค่อยสับสะพานไฟกลับมา

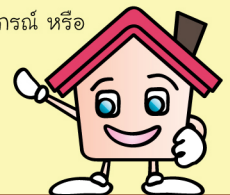

6. ระบบเครื่องปรับอากาศ

เครื่องปรับอากาศประกอบด้วยเครื่องตัวใน (Fan Coil) ที่มักเป็นตัวแขวนผนังที่อยู่สูงจากพื้น จึงไม่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม แต่อย่าเปิดสวิตซ์เดินเครื่องจนกว่าจะได้ตรวจสอบทั้งตัวนอกบ้าน และตัวในบ้าน

สำหรับตัวในบ้านให้ทำความสะอาดแผ่นกรองหลังตัวเครื่อง (Filter) ทันที อาจจะต้องใช้น้ำยาฆ่าเชื้อ หรือ คลอรีนผสมน้ำแล้ว แล้วจึงตากให้แห้ง แล้วนำกลับมาติดตั้งใหม่

ส่วนของตัวนอกบ้าน (Condensing Unit) ที่ถูกน้ำท่วม โดยทั่วไปมักจะไม่มีเสียหายมากนัก ปลดปล่อยไว้ให้แห้งสนิทเสียก่อนที่จะเปิดเดินเครื่องใหม่ ก็จะใช้งานได้ แล้วจึงตามช่างแอร์มาเช็คระบบทั้งหมด เพราะอาจจะต้องมีการดูแลเรื่องน้ำยาแอร์ ระบบแผงวงจร หรือ นำมันหล่อลื่นในอุปกรณ์ หรือ คอมเพรสเซอร์ตามมาอีกมาก

7. ระบบประปาสุขภาพ

ระบบน้ำดื่มที่เป็นถังเก็บน้ำ อาจจะมีน้ำเสียไหลซึมเข้าไป ต้องถ่ายน้ำออก ทำความสะอาดด้วยคลอรีน แล้วเปิดน้ำทิ้งออกจากระบบท่อให้หมด สำหรับระบบเครื่องปั้มน้ำก็เช่นเดียวกัน ทิ้งไว้ให้แห้งสนิทก่อนเปิดเดินเครื่องใหม่ หากไม่ทิ้งให้แห้งจริง ๆ แล้วเปิดเครื่องทำงาน อุปกรณ์แผงวงจรต่าง ๆ จะช็อตไหม้ เสียหายได้ และนำมาสู่อุบัติภัย

ระบบน้ำเสีย หรือระบบส้วม แบททีเรียหรือจุลินทรีย์ที่อยู่ในระบบส้วมที่ตามปกติมักจะช่วยย่อยสลายสิ่งปฏิกูลในส้วม สิ่งมีชีวิตเหล่านี้มักจะตายไป และจะส่งผลให้ระบบบำบัดหยุดชะงัก และทำให้ส้วมราดไม่ลง ดังนั้น ควรจะต้องใช้เอ็นไซม์ หรือจุลินทรีย์มาใส่ในส้วม และทิ้งไว้ 2-3 วันก่อนที่จะใช้ส้วมครั้งแรก นอกจากนี้ หากพบว่ามึนกลิ่นเหม็นเกิดขึ้น กลิ่นเหล่านั้นอาจจะเกิดขึ้นจากการที่ฝาห้องน้ำน้ำเสียแห้ง และ ทำให้กลิ่นจากบ่อบำบัดย้อนกลับเข้ามาในตัวบ้าน จะต้องตรวจสอบโดยการเทน้ำลงในฝาท่อต่าง ๆ เพื่อปิดช่องที่กลิ่นจะย้อนกลับเข้ามาในตัวบ้าน

สำหรับส้วมชั้นล่างที่ถูกน้ำท่วมโดยทั่วไป ในระบบส้วมจะมีท่ออากาศซึ่งทำหน้าที่ไล่อากาศภายในระบบท่อส้วมออกขณะกดชักโครก เพื่อให้กดชักโครกลงได้ ให้ตรวจสอบว่าท่อเหล่านี้ไม่มีสิ่งอุดตันจากน้ำท่วม เพราะหากท่ออากาศเหล่านี้อุดตันก็จะกดชักโครกไม่ลง หากทำได้ในอนาคตควรต่อท่ออากาศนี้ให้สูงถึงหลังคาชั้นสองไปเลย

8. เครื่องใช้ไฟฟ้าอื่น ๆ

เครื่องใช้ไฟฟ้าบางชนิด เช่น ตู้เย็น พัดลม หม้อหุงข้าว เครื่องซักผ้า เครื่องอบผ้า และอื่น ๆ หากถูกน้ำท่วมต้องทำความสะอาด แล้วปล่อยให้แห้งสนิท จึงค่อยเปิดเครื่อง เพื่อดูว่าจะต้องนำไปซ่อมอะไรอีกหรือไม่

กรณีที่ท่อเครื่องใช้ไฟฟ้าด้วยพลาสติกทิ้งไว้เป็นเดือนในบ้านที่ถูกน้ำท่วม อาจจะทำให้เชื้อราขึ้นตามอุปกรณ์เหล่านี้ ต้องทำความสะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อให้หมด ก่อนจะทิ้งไว้ให้ระบายอากาศจนแห้งแล้วจึงนำกลับมาใช้ใหม่

นอกจากประเด็นที่กล่าวมาแล้ว สิ่งที่บ้านของคุณจะต้องประสบหลังน้ำท่วม คือ **ช่างซ่อมบ้านหายาก** ควรจะพยายามช่วยเหลือตนเองก่อนเท่าที่จะทำได้ และแนะนำให้รวมกลุ่มเพื่อนบ้านในชุมชนใกล้เคียงกันหลายๆ หลัง เพื่อตามช่างมาทำพร้อมๆ กัน เพราะนอกจากช่างจะไม่ต้องเสียเวลาไปมาแล้ว อาจจะสามารถต่อรองราคาซ่อมแซมบ้านให้ถูกลงด้วย นอกจากนี้การซ่อมแซมบ้านหลังน้ำท่วมคงต้องค่อยๆ ทำไปตามความจำเป็นตามเวลาที่มี คงไม่สามารถที่จะกำหนดให้ทุกอย่างเสร็จสมบูรณ์พร้อมกันได้ 100 % ภายใน 1 เดือนหลังน้ำลด ทั้งนี้อย่าลืมว่าทุกภัยอาจจะมีโอกาสกลับมาได้อีกเรื่อยๆ และถึขึ้น อันเนื่องมาจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ การวางแผนที่ดีจะช่วยให้การซ่อมแซมบ้านมีความคุ้มค่า และมีภูมิป้องกันสิ่งที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคตอันใกล้